

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.ю.н. Антон Тонев Гиргинов, преподавател по наказателно право в ПУ „Паисий Хилендарски“, член на научното жури съгласно заповед № 528 от 27.02.2015 г. на ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ - Благоевград

относно: дисертация на тема **“НАКАЗАТЕЛНОПРАВНА ЗАЩИТА НА ТРУДОВИТЕ ПРАВА”** от Стефан Петров Гайдарски, докторант в катедра „Публичноправни науки“ при Правно-историческия факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград

1. Дисертационният труд е представен за присъждане на образователната и научна степен „доктор по право“. Трудът е в обем от 201 страници. Те включват съдържанието и библиографията на цитираната литература. Дисертационният труд е структуриран в три глави, с увод и заключение. Структурата е класическа, следва утвърдения модел и отговоря на традиционните изисквания за такъв труд.

Значителни части от труда са публикувани в четири статии в специализирани юридически списания.

2. По темата на дисертационния труд досега не е имало монографично изследване. Въпреки това тя е актуална и представлява интерес както за правната наука, така също и за законодателството, и преподавателската практика.

Предмет на изследването е наказателната защита на трудовите права в нейната цялост. Обхванати са също така всички основни въпроси на отделните законови състави на престъпления срещу трудовите права на гражданите. Проучени са и са анализирани добросъвестно множество решения на Върховния съд, на Върховния касационен съд и на редица апелативни, окръжни и районни съдилища по наказателни дела.

Основната цел на дисертационния труд е чрез научен анализ на действащото законодателство, съдебната практика, теоретичните трудове и достъпния емпиричен материал да се изследва същността на наказателната защита на трудовите права. Дисертантът е успял да постигне тази цел. Разгледал е подробно и задълбочено: (1) общата характеристика и специфичните особености на наказателната защита на трудовите права, (2) обекта на наказателноправната защита на трудовите права, (3) субектния обхват на наказателноправната защита на трудовите права; (4) обществената опасност на посегателствата върху тях, обосноваваща специфичната им наказателноправна защита.

В резултат на своите изводи и заключения дисертантът е успял да разкрие в наказателноправния смъсл на понятия като: „работодател“, „постъпване на работа“, „принуда за напускане на работа“, „уязвимо положение“. Направени са и ред интересни предложения де леге ференда, а именно – за по-добро систематизиране на разпоредбите, които предвиждат престъпления срещу трудовите права на гражданите, за усъвършенстване на някои от тези наказателноправни разпоредби като: чл. 136, ал. 1 и 2, чл. 172, ал. 1 и 2р чл. 192А, ал. 1, чл. 227 от НК.

3. Дисертацията, разбира се, не е лишена и от някои слабости. Така, не всички тези на дисертанта за добре изложени и аргументирани:

А/ На с. 43-44 той пише, че ако работник наруши запълващите диспозицията на чл. 136 НК правила за осигуряване на безопасни условия на труд и създаде опасност за живота на друго, ще е налице опит за убийство или съответно – за причиняване на телесна повреда. Това е вярно, но в изключителните случаи на пряк умисъл не само за опасността, но и за смърт или за телесна повреда на друго. Поначало обаче деянието се извършва с евентуален умисъл. Това обаче не е отбелязано.

Б/ На с. 69-70 дисертантът показва готовност да подкрепи предложението за отпадане на чл. 136, ал. 1 НК. Първият му довод обаче е виждането на К. Лютов, че предвиденото в законовия текст умишлено деяние се извършва рядко. Дисертантът не коментира това, че аргумент срещу криминализацията и съответно аргумент за декриминализация на определено деяние може да бъде само честото извършване на определено деяние, но обратното не е вярно. Рядкото извършване на едно деяние никога не е аргумент против неговата криминализация. Иначе почти цялата Глава първа от Ос. част на НК трябва да бъде заличена.

Не достатъчен сам по себе си и другия довод за отпадане на чл. 136, ал. 1 НК. Той се заключава в това, че друга държава се е отказала наскоро от такава разпоредба.

В/ На с. 113 отношението между съставите по чл. 172, ал. 2 и чл. 296, ал. 1 НК се определя като отношение на специалност. Не е ясно обаче защо то не се определя като отношение на поглъщане.

4. Дисертантът е допуснал и някои пропуски:

А/ На с. 64-86 той е анализирал обстойно чл. 136, ал. 1 НК, но не е разгледал достатъчно пълно съотношението на бланкетната й диспозиция със запълващите я разпоредби. Тук и другаде, където се обсъждат такива диспозиции, напр. по чл. 192а, ал. 1 НК (с. 150), читателят остава с впечатление, че те са само от българското право, въпреки че престъплението може да се извърши в чужбина и да се прилага спрямо него българският НК. В тези случаи диспозицията ще се запълва очевидно от местни разпоредби.

Въпреки промяната на съдебната практика относно приложимостта на чл. 2, ал. 2 НК и за запълващите правила, дисертантът не е разгледал и този въпрос. Промяната последва Пост. 1-83-Пл. /сб. с. 5/.

Б/ Също там, а и във връзка с други разпоредби като тази по чл. 192а, ал. 1 от НК (с. 137 и сл.), се поставя нерядко въпроса за частична декриминализация на визираните от тях деяния. Такава частична декриминализация би имала има определен смисъл, ако тя се изрази в превръщането на едноактните престъпления (напр. приемане на работа без разрешение на дете – чл. 192а, ал. 1 НК) в същински престъпления на системно извършване. Така в по-голяма степен ще се ангажират контролните органи на изпълнителната власт.

Могат да се посочат и други слабости. Никоя от тях обаче не променя изцяло положителната ми оценка за представената дисертация. Надявам се бележките ми да са от полза на дисертанта и по-късно, когато той реши да издаде своя труд като книга.

5. Намирам в заключение, че представеният дисертационният труд съдържа достатъчно научни и научно-приложни резултати; те представляват оригинален принос в наказателноправната наука. Трудът показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по специалността „наказателно право“ и способност за самостоятелни научни изследвания.

С оглед на това смятам, че представената дисертация отговаря на изискванията по чл. 6, ал. 3 от Закона за развитието на академичния състав в Р. България... По тези съображения ПРЕДЛАГАМ НА НАУЧНОТО ЖУРИ ДА ПРИСЪДИ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“ НА Стефан Петров Гайдарски, докторант в катедра „Публичноправни науки“ при Правно-историческия факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград.

23.03.2014 г.

.....

проф. д.ю.н. Антон Т. Гиргинов